

Svjetski dan zaštite okoliša - 5.06.2018. posvećen suzbijanju onečišćenja plastikom

Svjetski dan okoliša se od 1974. godine obilježava 5. lipnja s ciljem da se potakne pojedince i zajednicu na očuvanje okoliša. Ove je godine tema Svjetskog dana okoliša posvećena borbi protiv zagađenja plastikom. Otpad je nažalost sve veći problem zaštite okoliša u cijelom svijetu, pa tako i kod nas. Zaštita okoliša bi trebala biti sastavni dio načina života, svaki pojedinac bi trebao dati svoj doprinos očuvanju okoliša u kojem živimo . Udio ambalažnog otpada neprestano raste i ta činjenica predstavlja jedan od vodećih problema današnjice. Uslijed nedostatka informiranja potrošača o ovom važnom problemu, dolazi do gomilanja otpada i njegovog nepravilnog odlaganja te zagađenja okoliša. Plastični otpad predstavlja veliki problem jer se vrlo malo plastike reciklira, oko 40% se odlaže ili spaljuje, a najveći dio završava u vrlo osjetljivim ekosustavima, rijekama, morima i oceanima što predstavlja opasnost za očuvanje raznih životinjskih vrsta koje u njima žive.

Što možemo učiniti?

Smatra se da bi se korištenjem inovativnih rješenja i novih materijala loš utjecaj otpada na okoliš mogao smanjiti a kao spasonosno rješenje nudi se dizajniranje novih i prihvatljivijih ambalaža . Zna se da značajnu ulogu pri određivanju održivosti, odnosno roka trajanja, ima konstrukcija i dizajn pakiranja. Pravim izborom materijala i tehnologije pakiranja proizvodu se omogućuje kvaliteta koja je za potrošača veoma bitna. Danas nam znanost omogućava upotrebu novih materijala koji nam nude čitav niz novih mogućnosti pakiranja i dizajniranja ambalaže. Svrha dizajniranja novih ambalaža jest da se potakne potrošače da ukoliko mogu birati (obzirom na ekonomski status) da odaberu ekološki prihvatljiva rješenja, da recikliraju i na taj način da se brinu za okoliš.

Ekološko pakiranje proizvoda predstavlja važan segment brige za okoliš i od strane proizvođača ali i potrošača. Već godinama

vidljivo je da su potrošači spremni platiti višu cijenu za robu koja je pakirana u materijale koji nisu štetni za okoliš i cijene ekološki osviještene proizvođače. S druge strane, poznato je da ako potrošači imaju mogućnost isti proizvod kupiti u ekološki prihvatljivom materijalu ili onom koji to nije, velika većina će odabrati ekološki. Što se tiče samih potrošača, oni mogu povećati svoj pozitivan utjecaj na okoliš na način da koriste povratnu ambalažu, ambalažu od recikliranog materijala, dok proizvođači svoj doprinos mogu dati prodajom većeg broja prodajnih jedinica u skupnoj ambalaži, smanjivanjem broja omota oko prodajne jedinice proizvoda te upotrebom biorazgradivih materijala i jestive ambalaže za prehrambene proizvode. Kupovna hrana je uzrok stvaranja velike količine otpada. Idejno rješenje u obliku jestive ambalaže moglo bi potencijalno smanjiti tu količinu otpada u određenom postotku. Zapravo, jestiva ambalaža je jedna od odličnih ideja znanstvenika i ekologa za očuvanje okoliša a s ciljem motivacije i proizvođača ali i potrošača za izbor za okoliš neškodljivih materijala a da su oni jestivi (i zdravstveno bezopasni) za potrošača i kao takvi se mogu koristiti kao jestiva ambalaža. Od prehrambenih proizvoda poznato je da već postoji na tržištu čokolada s jestivim omotom, suha tjestenina koju skuhate zajedno s

ambalažom, jogurt u jestivoj čašici, prutići sira u jestivoj foliji. (Slika 1.)

Slika 1. Primjeri jestive ambalaže

Jeste li znali ?

- ✚ Staklo je ambalažni materijal koji je moguće 100% reciklirati, može se pretaliti bezbroj puta, a da pritom nema gubitka na kvaliteti ☺
- ✚ Od 1 tone otpadnog stakla, uz dodatak energije može se dobiti 1 tona novih staklenki
- ✚ Tehnologija proizvodnje laganog stakla jamči staklenu ambalažu tankih stijenki koja u pogledu stabilnosti i čvrstoće ne zaostaje za klasičnom staklenom ambalažom
- ✚ U Hrvatskoj još uvijek velike količine staklene ambalaže

završavaju na komunalnim i divljim deponijima ☹

- ✚ U 2012. godini na hrvatsko tržište plasirano je cca 82 tisuće tona ambalažnog stakla (obuhvaćena je prazna i puna ambalaža) - preko 40 tisuća tona završilo na komunalnim deponijima ili na divljim odlagalištima otpada, u reciklažni pogon vraćeno cca 40,8 tisuća

Pomozite okolišu i upamtite :

Svatko od nas može doprinjeti smanjenju zagađenja plastikom – i to svaki dan a ne samo na Svjetski dan zaštite okoliša . Primjerice , prijedlog UN-a je da restorane čiji smo česti gosti zamolimo da prestanu upotrebljavati plastične slamke, na posao donesemo vlastitu šalicu za kavu, u kupovinu nosimo svoje torbe za kupnju, odbijemo plastični pribor za jelo i pokupimo plastiku na koju naiđemo u šetnji (ulicom, parkom, šumom, obalom).

Reference:

1. I. Brčić: Utjecaj ekologije na dizajn ambalaže , Završni rad , Varaždin , 2015
2. http://www.fzoeu.hr/hr/zastita_okolisa/ (7.06.2018)
3. web stranice - jestiva ambalaža, svjetski dan zaštite okoliša, web str.- HZJZ (7.06.2018.)
4. O. ŠČEDROV, Z. MURATTI: Pakiranje, ambalaža i zaštita okoliša - Stručni rad, Sigurnost , 50 (3) 287 - 297 (2008)
5. Kata Galić: Jestiva ambalaža u prehrambenoj industriji , Stručni časopis- Hrvatski časopis za prehrambenu tehnologiju, biotehnologiju i nutricionizam, Vol.4 No.1-2, Srpanj, 2009.

Pripremila :

Marijana Krajačić, magistra nutricionizma i znanosti o hrani

Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije

Djelatnost za javno zdravstvo

Čakovec, lipanj , 2018